

NATO
+
ОТАН

УКРАЇНА

НОВИНИНАТО 2/08

Новини:

- Країни – члени НАТО обговорюють відносини з Україною та Грузією і посилають сигнал Росії (стор. 2)
- Четвертий український корабель підтримує операції «Активні зусилля» (стор. 4)
- Генеральний секретар головує на консультаціях високого рівня Україна – НАТО (стор. 5)
- Україна підписала угоду про транскордонне співробітництво (стор. 5)
- Переговори з реформування сектора безпеки (стор. 6)
- Дискусії щодо майбутнього розвитку України (стор. 6)
- Перепідготовка військовослужбовців, звільнених у запас в Україні (стор. 7)
- У Києві відбулося засідання на найвищому рівні з питань оборонної та безпекової реформи (стор. 8)

Статті із «НАТО Ревю»:

- «Взаємний зв'язок – енергія – харчові продукти і як підходити до цієї проблеми» (стор. 10)
- «Чорногорія, НАТО та безпека молодій державі» (стор. 13)

Країни – члени НАТО обговорюють відносини з Україною та Грузією і посиляють сигнал Росії

Виконуючи завдання, поставлене главами держав та урядів у Бухаресті, міністри країн – членів НАТО обговорили прогрес, досягнутий Україною та Грузією щодо виконання ними вимог членства у НАТО, і визначили найліпші шляхи надання допомоги цим країнам у проведенні реформ.

Перш за все країни – члени НАТО підтвердили «усі складові рішень стосовно України та Грузії», прийнятих у Бухаресті. По-друге, міністри дійшли висновку, що обидві ці країни зробили великі кроки вперед, проте їм обом «ще залишається виконати значну роботу».

Відтак країни – члени НАТО прийняли рішення стосовно посилення можливостей для надання допомоги цим країнам у їх роботі, використовуючи для цього рамки існуючої Комісії Україна – НАТО та Комісії НАТО-Грузія, і не завдаючи шкоди подальшим рішенням, що мають бути прийняті стосовно ПДЧ. Крім того, міністри зійшлися на тому, що офіси інформації та зв'язку НАТО у цих країнах будуть розширені. Розроблятимуться також річні Національні програми, які передбачатимуть щорічний аналіз країнами – членами НАТО стану виконання цих програм.

Під час окремих засідань Комісії Україна – НАТО за участю міністра закордонних справ України

Володимира Огризка та Комісії НАТО-Грузія за участю міністра закордонних справ Грузії Ека Ткешелашвілі (це перше засідання Комісії НАТО-Грузія на рівні міністрів закордонних справ) відбулося глибоке обговорення останніх подій в обох відповідних країнах. На засіданні також обмінялися думками щодо перспектив для подальших політичних консультацій, співробітництва та взаємодії.

Стосовно відносин НАТО з Росією міністри країн – членів Альянсу наголосили на важливості цих взаємин та знову повторили свою негативну оцінку деяких останніх дій та заяв владних структур Росії. Зокрема, країни – члени Альянсу закликали Росію дотримуватися міжнародних цінностей та принципів, на яких базується система міжнародної безпеки, повністю виконати усі взяті зобов'язання стосовно Грузії та утримуватися від конфронтаційних заяв і погроз щодо безпеки країн – членів Альянсу та країн-партнерів.

Підкресливши, що ніякі звичні заходи не проводилися у рамках Ради НАТО-Росія з серпня місяця (що призвело таким чином до обмеження масштабів поточного практичного співробітництва), країни – члени НАТО домовилися про виважений та поетапний підхід у найближчому майбутньому. Складовими частинами цього підходу є доручення Генеральному секретарю НАТО відновити залучення Росії на політичному рівні та вираження готовності провести неформальні дискусії в рамках Ради НАТО-Росія.

Міністр закордонних справ Володимир Огризко (ліворуч) на засіданні Комісії Україна – НАТО 3 грудня. Комісія розглядала прогрес України у виконанні вимог членства в НАТО.

Заява головуючого

Засідання Комісії Україна – НАТО на рівні міністрів закордонних справ

3 грудня 2008 р., штаб-квартира НАТО, м. Брюссель

-Міністри закордонних справ Комісії Україна – НАТО зустрілися сьогодні в Брюсселі з метою обговорення відносин Україна – НАТО та інтенсивного залучення у контексті рішень Бухарестського саміту стосовно євроатлантичних прагнень України.

Підтверджуючи важливість відносин Україна – НАТО, вони оглянули розвиток цих відносин з часу Бухарестського саміту. Вони із задоволенням відзначили, що політичний діалог Україна – НАТО поглибився, кількість контактів на високому рівні зростає протягом періоду інтенсивного залучення, включаючи успішний візит Північноатлантичної ради до України у червні 2008 року і консультації високого рівня Україна – НАТО на рівні міністрів оборони у Таллінні в листопаді 2008 року. Вони підтвердили, що добре структуровані та взаємовигідні відносини між Україною і НАТО протягом останніх 11 років Особливого партнерства сприяли й продовжуватимуть сприяти регіональній і євроатлантичній безпеці.

Міністри закордонних справ країн – членів НАТО інформували свого українського колегу щодо рішень стосовно України та Грузії, які були прийняті під час засідання Північноатлантичної ради 2 – 3 грудня 2008 року. Під час цього засідання вони підтвердили всі елементи рішень щодо України та Грузії, прийняті главами держав та урядів країн – членів НАТО в Бухаресті. Вони відзначили, що Україна досягла прогресу, проте ще залишилося багато роботи, яку необхідно зробити. Тому вони прийняли рішення надавати й надалі допомогу Україні у впровадженні необхідних реформ на шляху членства України в НАТО.

На основі процесу, що базується на оцінці досягнутого, міністри закордонних справ країн – членів НАТО також домовилися максимізувати допомогу, сприяння та підтримку реформаційних зусиль України у рамках Комісії Україна – НАТО, яка має

відігравати центральну роль у здійсненні контролю за процесом, започаткованим на Бухарестському саміті. У цьому контексті міністри закордонних справ країн – членів НАТО вирішили доповнити, разом зі своїми українськими партнерами, Хартію про Особливе партнерство між Україною та НАТО, щоб відобразити цю центральну роль Комісії Україна – НАТО. Вони також вирішили посилити Центр інформації та документації НАТО та Офіс зв'язку НАТО в Києві. Нарешті, без упередження щодо подальших рішень, що повинні бути прийняті з питання ПДЧ, вони домовилися про те, що з метою надання допомоги Україні у просуванні її реформ у рамках Комісії Україна – НАТО буде розроблено річну Національну програму, перегляд якої здійснюватиметься союзниками щорічно.

Міністри закордонних справ країн – членів Альянсу підтвердили своє переконання в тому, що суверенітет, незалежність та територіальна цілісність України є ключовими факторами забезпечення стабільності в Європі.

Оглянувши виклики, які мали місце, і досягнення у втіленні Плану дій Україна – НАТО та Інтенсифікованого діалогу, міністри закордонних справ країн – членів НАТО наголосили на тому, що Україні слід продовжувати впровадження демократичних, політичних, економічних, оборонних реформ та реформ у секторі безпеки. Вони, зокрема, закликали Україну й надалі консолідувати її демократичні інституції та підкреслили важливість незалежного судочинства. Союзники наголосили на тому, що подальше поглиблення політичного діалогу і практичного співробітництва між Україною й Альянсом допоможе просувати демократичну трансформацію України, цілі реформування та виконання її міжнародних зобов'язань. Союзники закликали політичних лідерів України врегулювати розбіжності у такий спосіб, щоб досягти внутрішньої стабільності.

Міністр закордонних справ В.Огризко взяв до уваги рішення міністрів закордонних справ країн – членів НАТО і висловив надію щодо їх імплементації. Згадуючи рішення Комісії Україна – НАТО у Бухаресті, він підкреслив, що протягом 2008 року політичний діалог і практичне співробітництво між Україною та НАТО значно поглибилися і розширилися. Співробітництво Україна – НАТО розвивалося активно й динамічно, покриваючи значну кількість сфер взаємного інтересу і набираючи більшої інтенсивності та масштабів. Питання, що залишилися у контексті заявки України щодо ПДЧ, були адекватно розглянуті.

Міністр закордонних справ України підтвердив стратегічний курс України на євроатлантичну інтеграцію, метою якого є повноправне членство в Альянсі. Він підтвердив націльність України впроваджувати в життя відповідні реформи та інтенсифікувати взаємовигідне співробітництво щодо забезпечення регіонального миру і стабільності, в тому числі шляхом підтримки місій і операцій під проводом НАТО. Міністр В.Огризко відзначив також прогрес у реформуванні сектора оборони та безпеки, імплементації Україною Цільового плану Україна – НАТО за 2008 рік та підготовку проекту Цільового плану на 2009 рік, продовження успішного втілення в життя програм, що реалізуються за підтримки НАТО, з перепідготовки звільненого в запас військового персоналу та програми професійного розвитку цивільного персоналу безпекових інституцій, а також значне посилення зусиль щодо інформування громадськості в Україні, результатом яких стали позитивні тенденції у зміні громадської думки.

Міністри закордонних справ країн – членів НАТО підкреслили необхідність для України забезпечувати відповідними ресурсами плани щодо впровадження реформ, покращити систему координації та співробітництва з НАТО і підвищити

рівень обізнаності громадськості з питань НАТО.

Союзники висловили вдячність Україні за її активну підтримку чотирьох операцій та місій під проводом НАТО: у Косові, операції «Активні зусилля» у Середземному морі, в Афганістані та у Навчальній місії НАТО в Іраку. Вони привітали нещодавнє збільшення участі України як в Міжнародних силах сприяння безпеці, так і в Навчальній місії НАТО в Іраку. Надаючи такого роду сприяння, Україна демонструє свою налаштованість брати на себе спільну безпекову відповідальність. Вони очікують на подальше зміцнення нашого співробітництва у питаннях операцій в майбутньому. Міністри країн – членів Альянсу закликали Україну й надалі сприяти розвитку регіонального співробітництва та добросусідським відносинам.

Міністри закордонних справ Комісії Україна – НАТО відзначили подальше зміцнення останнім часом практичного співробітництва в результаті рішення України щодо участі в Британсько-французькій вертолітній ініціативі, її залучення до Програми НАТО з обміну даними про повітряну обстановку (ASDE), її пропозиції взяти участь у Силах реагування НАТО (NRF) та зацікавленості у співробітництві у сфері кіберзахисту. Вони очікують на підписання угоди у формі обміну листами щодо сприяння наземному транзиту через територію України обладнання та засобів для потреб Міжнародних сил сприяння безпеці в Афганістані.

Нарешті, вони взяли до уваги доповідь щодо виконання Цільового плану Україна – НАТО на 2008 рік, а також Робочий план Військового комітету НАТО з Україною на 2009 – 2010 роки. У цьому контексті міністри країн – членів Альянсу підтвердили націльність НАТО надавати допомогу зусиллям України шляхом консультацій та практичного співробітництва.

Четвертий український корабель підтримує операцію «Активні зусилля»

Корвет ВМС України «Тернопіль» вже вдруге прибув на підтримку операції «Активні зусилля». Із 18 листопада по 3 грудня, у рамках боротьби НАТО з тероризмом на морі, корвет патрулював і спостерігав за судноплавством у Середземномор'ї.

Україна вже вчетверте надає свої кораблі для операції. Фрегат «Гетьман Сагайдачний» був задіяний протягом двох місяців в операції «Активні зусилля» 2008 року, а в 2007-му в ній брали участь корвети «Луцьк» та «Тернопіль».

Очікується, що рівень підтримки на 2009 рік залишиться незмінним. Україна також підтримує операцію «Активні зусилля» через обмін розвідданими.

Єдина країна-партнер, яка підтримує сьогодні всі операції та місії НАТО, — Україна — продовжує демонструвати свою відданість боротьбі з тероризмом й підтримку безпеці та стабільності євроатлантичної зони та поза нею.

Історія

Оснoву участі України в операції НАТО «Активні зусилля» становить обмін листами між Україною та НАТО від 25 квітня 2005 року. Пізніше фахівці з військових командувань Альянсу спільно зі штабом ВМС України у Севастополі забезпечували належну підготовку особового складу українських ВМС відповідно до стандартів НАТО щодо процедур та зв'язку.

Військово-морська операція «Активні зусилля» — це частина заходів НАТО у сфері боротьби з тероризмом. Розпочата у жовтні 2001 року, вона має на меті здійснювати спостереження та контроль за судноплавством на найважливіших судноплавних маршрутах у Середземному морі.

Корвет «Тернопіль» вартує прибув на підтримку операції «Активні зусилля» у Середземному морі з 18 листопада по 3 грудня.

У 2004 році в НАТО вирішили запропонувати можливість долучитися до боротьби з тероризмом державам-партнерам і учасникам Середземно-морського діалогу та іншим заінтересованим країнам через участь в операції «Активні зусилля». Росія була першою серед держав-партнерів, хто відрядив до складу операції кораблі ВМС. До сьогодні в операції взяли участь два російських кораблі (у вересні 2006 року та вересні 2007 року). Ряд інших країн бере участь в обміні розвідданими.

Генеральний секретар головує на консультаціях високого рівня Україна – НАТО

Генеральний секретар НАТО Яап де Хооп Схеффер з 12 по 13 листопада 2008 року перебував у столиці Естонії Таллінні, де він головував на шостих неформальних консультаціях високого рівня Україна – НАТО за участю міністрів оборони та інших вищих посадових осіб з України і держав – членів НАТО. Ця зустріч була спільно організована НАТО і Міжнародним центром оборонних досліджень.

Учасники обмінялися поглядами на поточний стан безпеки в євроатлантичному регіоні і зосередились на можливостях України долати нинішні виклики безпеці та її здатності робити свій внесок в операції на чолі з НАТО. Вони також проаналізували хід трансформації українських національних структур безпеки і практичних підходів до неї.

Під час відкриття засідання Генеральний секретар сказав: «Загальна тема наших консультацій така: «Відносини між НАТО і Україною в мінливому середовищі безпеки». Наша зустріч дає нам чудову можливість обмінятися поглядами, на високому рівні, на поточний стан безпеки в євроатлантичному регіоні, а також розглянути можливості України давати відповідь на нинішні виклики безпеці і робити свій внесок в операції НАТО».

«Право країни самій вибирати для себе союзників у галузі безпеки є ще одним важливим принципом... і випробуванням для Європи, яку ми усі прагнемо побудувати. Цим принципом ми не поступимось», — додав він.

Президент Естонської Республіки Тоомас Хендрік Ільвес у своїй ключовій промові сказав: «Той факт, що Україна сьогодні представлена тут, поряд з міністрами оборони країн НАТО, має переконати будь-кого в тому, що НАТО розуміє важливість України для європейської безпеки. Я можу запевнити вас в тому, що НАТО залишається на захисті безпеки Європи. Саме тому ми ніколи не полишимо демократичну

Шості неформальні консультації високого рівня Україна-НАТО за участю міністрів оборони та інших високих посадових осіб з України та НАТО, що відбулись у столиці Естонії Таллінні з 12 по 13 листопада 2008 року.

Україну напризволяще, бо вона є невід'ємним стовпом європейської архітектури безпеки».

Перед консультаціями Україна – НАТО Генеральний секретар провів у Таллінні двосторонні переговори з естонським керівництвом. Він зустрівся з Президентом Тоомасом Хендріком Ільвесом, прем'єр-міністром Андрусом Ансіпом та іншими.

Попередні зустрічі в такому форматі проводились у Берліні (2002 р.), Вашингтоні (2003 р.), Варшаві (2004 р.), Вільнюсі (2005 р.) і Сінтрі (2006 р.).

Україна підписала угоду про транскордонне співробітництво

6 жовтня 2008 року у штаб-квартирі НАТО міністр з питань надзвичайних ситуацій України Володимир Шандра підписав Меморандум про взаєморозуміння щодо сприяння життєво важливому транскордонному пересуванню.

Багатостороння угода спрощує процедури перетинання кордонів особовим складом, який бере участь у рятувальних роботах, та транзиту матеріалів через територію країн, що є учасниками цієї угоди. Цим самим поліпшується швидкість та ефективність надання міжнародної гуманітарної допомоги у разі терористичних нападів, природних та техногенних катастроф.

Двадцять одна країна уже підписали Меморандум про взаєморозуміння, підготовлений Вищим Комітетом НАТО з планування заходів реагування на випадок надзвичайних ситуацій цивільного характеру. Меморандум відкритий для підписання як для країн – членів НАТО, так і для країн-партнерів.

До інших країн, що підписали цей Меморандум, входять Албанія, Болгарія, Боснія та Герцеговина, Великобританія, Вірменія, Грузія, Іспанія, Литва, колишня Югославська Республіка Македонія*, Молдова, Нідерланди, Німеччина, Норвегія, Португалія, Словаччина, Словенія, Туреччина, Фінляндія, Хорватія та Швеція.

*Туреччина визнає Республіку Македонія за її конституційною назвою.

Переговори з реформування сектора безпеки

24 вересня у Юрмалі, Латвія, під егідою Спільної робочої групи Україна – НАТО з оборонної реформи (JWGDR) відбулось засідання групи експертів. Темою засідання була реформа сектора розвідки.

У заході взяли участь тридцять експертів, включено з державними службовцями з України та представниками НАТО. Встановлений Україною порядок денний охоплював питання бюджетного планування; управління та контролю; використання архівних матеріалів; продовження Програми професійного розвитку JWGDR в Україні; та прохання Служби безпеки України щодо подальшої співпраці.

Експерти з питань розвідки зібрались у такому форматі вперше після закінчення дії у квітні 2008 року мандата Робочої групи Україна – НАТО з питань цивільного та демократичного контролю над сектором безпеки. Поміж експертів були представники основної групи країн Альянсу, які запропонували свою допомогу Україні у продовженні реформ її сектора розвідки.

Дискусії щодо майбутнього розвитку України

Нещодавно відбувся 18-й Економічний форум, що проходив з 10 по 12 вересня 2008 року в містечку Криниця, що у Польщі, на якому двадцять вісім експертів та офіційних осіб з України, від НАТО, з європейських країн та від міжнародних організацій провели низку секційних дискусій з ключових питань стосовно майбутнього розвитку України. Понад п'ятсот провідних експертів, посадовців і політиків взяли участь у дискусіях з питань євроатлантичної інтеграції України та пов'язаних з цим процесом реформ.

На двох секційних засіданнях високого рівня зібралися високі посадовці та парламентарі, де обговорювалося питання, яким чином євроатлантична інтеграція України впливає на розвиток подій у країнах Центральної Європи та на подальший розвиток НАТО після Бухарестського саміту. На шести експертних секційних засіданнях було розглянуто широке коло питань, а саме: розбудова економічного процвітання України, трансформація підходів в урядових структурах, перетворення у сфері національної безпеки й оборони, більш досконала зовнішня політика, енергетична безпека та

євроатлантичне майбутнє оборонно-промислового комплексу України. Помічник Генерального секретаря НАТО з питань оборонної політики та планування Джірі Седіві пов'язав ці реформи з головною темою Форуму в площині центральноєвропейських країн. Він взяв участь разом з колишнім Президентом Польщі Лехом Валенсою у пленарному засіданні, на якому обговорювалося питання: «Де знаходиться серце Європи?».

Дискусії на Економічному форумі у Криниці були організовані в рамках Мережі партнерств з питань розробки експертних підходів до проблем громадянського суспільства. Ця ініціатива, започаткована у 2006 році під егідою Спільної робочої групи Україна – НАТО, ставить за мету зміцнити роль громадянського суспільства у справах безпеки й оборони шляхом проведення дискусій, створення мереж та обміну досвідом.

Ключові питання

Економічне процвітання. Архітектори успішних економічних реформ в Естонії та Словаччині, а саме: колишній прем'єр-міністр Естонії Март Лаар та колишній міністр фінансів Словаччини Іван Міклош, а також представники Міжнародного валютного фонду та Економічного Директорату НАТО обговорили разом з українськими парламентарями й експертами питання, в яких масштабах уроки економічного розвитку країн Центральної Європи можна застосувати до України. Провідні експерти на цьому секційному засіданні загалом зійшлися на тому, що Україна зможе отримати вигоду від цього, якщо вирішить низку таких питань, як структурні коригування, дерегулювання та боротьба з корупцією, що було істотно важливим під час проведення реформ у країнах Центральної Європи. Однак ці реформи необхідно спрямувати на вирішення суто українських специфічних проблем.

Оборонно-промисловий комплекс. Керівники у промисловій галузі, що мають досвід реалізації спільних проектів, обговорили разом з посадовцями та парламентарями потенційні можливості оборонно-промислового комплексу України в плані розвитку партнерських відносин з європейськими та північноамериканськими фірмами. Дискусії, присвячені уже налагодженому співробітництву, свідчать про те, що тут є значний потенціал, але він стикається з багатьма перешкодами на шляху його реалізації. Треба більше працювати над тим, щоб розбудувати взаєморозуміння та контакти між промисловцями. Крім того, дії уряду України

можуть допомогти у поліпшенні правового клімату, що сприятиме налагодженню співробітництва.

Демократичний спосіб управління.

Демократичні перетворення не обмежуються виборчими процесами, вони вимагають демократичних перетворень у стосунках між керівництвом держави та громадянами країни. Провідні експерти зійшлися на тому, що попри те, що є багато досягнень у розбудові демократичної України, сьогодні перед нею постає виклик, щоб розбудувати такі державні інституції, які відповідають принципам демократії та розвинути відповідну політичну культуру на засадах консенсусу й компромісів.

Перетворення у сфері національної безпеки.

Сектор національної безпеки й оборони України часто наводиться як позитивний приклад євроатлантичних реформ в Україні. Провідні експерти зійшлися на тому, що Міністерство оборони продовжує бути взірцем проведення реформ у сфері безпеки, хоча й деякі інші установи, зокрема Служба безпеки України, за останні декілька років прискорили свої зусилля на цьому шляху. Однак попереду ще багато викликів, зокрема неефективність інституцій, застосування підходів радянського зразка, проблеми взаємодії між різними міністерствами та притаманна їм корупція. Це вимагає

Перепідготовка військовослужбовців, звільнених у запас в Україні

НАТО забезпечує дві великі ініціативи, спрямовані на перепідготовку військовослужбовців, звільнених у запас у зв'язку з реформуванням Збройних сил України. Звільненим офіцерам надається можливість набути додаткові професійні навички, які допомогли б їм легше знайти своє місце у цивільному секторі економіки країни.

Допомога Альянсу у цій сфері надається через програму перепідготовки, що фінансується НАТО, яка зосереджена головним чином на викладанні іноземних мов, менеджменту та технічних дисциплін. Допомога також забезпечується через Цільовий фонд «Партнерства заради миру» під проводом Нідерландів, через який фінансуються заходи у Хмельницькому Центрі перепідготовки та перенавчання.

Спеціалізовані курси навчання

Із 2000 року по 2007 рік НАТО профінансувала курси перепідготовки для більш ніж тисячі колишніх офіцерів. У 2008 році ще 460 офіцерів матимуть нагоду пройти курси мовної підготовки з

На церемонії випуску, що пройшла 25 липня 2008 року в Севастополі, сорок звільнених у запас офіцерів, які прослухали фінансовані НАТО курси англійської мови, отримали дипломи.

англійської, французької, німецької та італійської мов. Вони також матимуть можливість пройти курси навчання з менеджменту та технічних дисциплін. Так, наприклад, курс військової корабельно-інженерної справи дозволить військово-морським офіцерам отримати визнання їхніх дипломів у цивільному пароплавстві.

Програма враховує попит на ринку праці і робить наголос на специфіці регіонів. У 2008 році були організовані курси навчання у дванадцяти різних містах України, зокрема у Севастополі, а 25 липня 2008 року відбулася церемонія випуску. Сорок звільнених у запас офіцерів отримали свої дипломи після завершення 400-годинного циклу вивчення англійської мови.

Хмельницький Центр

Цільовий фонд «Партнерства заради миру» було започатковано на початку 2006 року (провідною країною виступили Нідерланди) з метою фінансування програм, розроблених Центром перепідготовки та перенавчання при Хмельницькому університеті, що у Західній Україні.

Центр пропонує курси менеджменту та комп'ютерних систем, що тривають три цикли по 500 годин на рік. Всього з січня 2006 по травень 2008 року тут пройшли перенавчання 414 колишніх військовослужбовців. Крім того, ще 70 офіцерів отримали дипломи 29 липня 2008 року.

Курси розраховані на задоволення потреб працевлаштування у цивільному житті, виходячи з аналізу ринку праці у тісній співпраці з Державною службою зайнятості України. Центр надає підтримку у працевлаштуванні через ведення бази даних про вакансії, ярмарки позицій для праці та шляхом надання індивідуальної підтримки.

У Києві відбулося засідання на найвищому рівні з питань оборонної та безпекової реформи

26 червня у Києві відбулося засідання Спільної робочої групи з питань оборонної реформи (СРГОР) найвищого рівня.

Основним питанням на порядку денному було визначити, яким чином заходи СРГОР могли б сприяти активній співпраці з Україною у цій галузі відповідно до рішення нещодавнього саміту Альянсу в Бухаресті, прийнятого відповідно до заявки України щодо отримання Плану дій щодо членства в НАТО (ПДЧ).

Реформа структур безпеки та оборони є однією із ключових галузей, по якій судитимуть про успіхи України. З огляду на це, СРГОР активізує свою діяльність у пріоритетних напрямках, які, за оцінками, можуть системно впливати на сектор безпеки в Україні.

Члени СРГОР також наголосили на важливості забезпечення ефективної координації заходів співпраці Україна – НАТО на національному рівні, а також необхідності виділити належне фінансування проектів реформ.

Програма професійного розвитку

Будь-яка реформа неможлива без кваліфікованих кадрів. Ось чому програма професійного розвитку кадрів для структур безпеки України має таке першорядне значення.

Україні нагально необхідно створити резерв високопрофесійних цивільних кадрів для того, щоб укріпити її спроможність здійснювати демократичний контроль та нагляд над структурами безпеки, що, своєю чергою, позитивно впливатиме на євроатлантичні устремління держави.

3 часу введення програми в дію у 2005 році понад 350 посадовців взяли участь у загалом 85 заходах із підвищення кваліфікації, що становить 7500 навчальних днів. Під час зустрічі в Києві країни – члени НАТО проголосили про свою готовність продовжити надання негрошової та фінансової допомоги з метою подальшого запровадження програми.

Роль громадянського суспільства

Участь громадянського суспільства у розбудові та здійсненні контролю за політикою у сфері національної безпеки та оборони є ознакою справді демократичної держави.

Мережа партнерства щодо розвитку обізнаності громадянського суспільства під егідою СРГОР

має на меті сприяти розвитку контактів між українськими установами безпеки та громадянським суспільством. Вона забезпечує систему взаємодії між представниками громадянського суспільства та посадовцями безпекових установ у державах НАТО та в Україні з метою набуття експертних знань у цій сфері.

У рамках Мережі партнерства було створено декілька робочих груп, які працюють над конкретними питаннями, починаючи від євроатлантичної інтеграції та прав людини до питань, пов'язаних із реформуванням структур безпеки та оборони й оборонною промисловістю.

Реформа структур розвідки

Успіх у встановленні контролю над структурами розвідки залишається одним із ключових чинників, згідно з яким оцінюватиметься загальний прогрес України щодо трансформації сектора безпеки.

У період з жовтня 2006 року, коли її було започатковано, до квітня 2008 року Спільною робочою групою з питань демократичного контролю над структурами безпеки було досягнуто вражаючих результатів. Серед її основних здобутків – поглиблення співпраці та зміцнення довіри між структурами розвідки України та держав Альянсу, розробка проекту концепції реформування Служби безпеки України (СБУ) та правової основи функціонування структур розвідки в Україні.

Згідно з мандатом, наданим під час оборонних консультацій між Україною та НАТО на найвищому рівні у м. Сінтра, ця робоча група припинила свою діяльність. Втім, було домовлено, що роботу у цій сфері буде продовжено у форматі штабних переговорів, які щоразу скликатимуться на запит України. Перші штабні переговори з конкретних питань реформування структур розвідки відбулися у Латвії у вересні 2008 року.

27 червня членів СРГОР було запрошено відвідати Антитерористичний центр СБУ в Кончі-Заспі. Вони провели обговорення за круглим столом питань боротьби з тероризмом у контексті більш широких зусиль в галузі реформування структур безпеки України. Було також проведено демонстрацію вмінь спецпідрозділу СБУ «Альфа».

Подальша підтримка реформ

Члени СРГОР також обговорили, яким чином НАТО могла б посприяти у просуванні деяких інших важливих напрямів реформування.

НАТО і надалі надаватиме допомогу у впровадженні Стратегії національної безпеки

27 червня Антитерористичний центр провів у Кончі-Заспі круглий стіл з питань боротьби з тероризмом у контексті більш широких зусиль в галузі реформування структур безпеки України.

України, а також в проведенні Огляду національного сектора безпеки, які мають на меті досягти кращої відповідності структур безпеки України євроатлантичним цінностям. У жовтні 2008 року проведено конференцію СРГОР з питань реалізації концепцій національної безпеки.

У рамках загального огляду структур безпеки Україна звернулася до НАТО із проханням надати підтримку в аналізі роботи апарату Міністерства оборони. Його мета – підвищити спроможність керівного органу МОУ ефективно формулювати та втілювати у життя оборонну політику та привести його у відповідність з процедурами та стандартами НАТО.

Члени СРГОР також висвітлили важливість участі парламенту України в процесі реалізації реформи сектора безпеки та оборони. Це набуває особливо вагомого значення з огляду на поточні дебати про стратегічне спрямування політики України в сфері безпеки й оборони. НАТО співпрацює з Верховною Радою України та її Комітетом з питань національної безпеки й оборони, а також з Парламентською асамблеєю НАТО та Женевським центром демократичного контролю над збройними силами з 2000 року, регулярно проводячи семінари та конференції, присвячені питанням парламентського контролю в сфері безпеки та оборони.

І, нарешті, члени СРГОР обговорили підготовку до консультацій Україна – НАТО на найвищому рівні, які були проведені у 2008 році в Таллінні, Естонія. У них взяли участь міністри оборони України та держав НАТО, а також чільні посадовці в сфері безпеки (див. статтю на стор. 6).

Взаємний зв'язок - енергія - харчові продукти - і як підходити до цієї проблеми

Високі ціни лежать в основі продуктової кризи. Але чому вони такі високі? Девід Віктор із Стенфордського університету і Ради закордонних зв'язків вважає, що в причинах не можна розібратися, якщо не розглянути зміни на енергетичному ринку.

Лише за декілька років світова економіка поринула в дві товарні кризи. Обидві серйозно впливають на безпеку.

Спочатку ціна на нафту зросла до нечуваної в історії висоти, до того ж основне зростання відбувалось лише протягом останніх 18 місяців. Потім довготривала тліюча криза харчових товарів потрапила на передні шпальти газет протягом останніх кількох місяців. Майже усі харчові товари продаються за рекордно високими цінами. Дефіцит харчів, раритет, про який багато урядів забуло після «зеленої революції», дедалі частіше проявляється у багатьох країнах. Слідом за ним ідуть страйки, конфронтація і нестабільність.

Для розв'язання основної проблеми урядам необхідно більше покладатись на ринкові сили та інвестувати, особливо в енергетику, з метою зменшення попиту.

Поки що уряди зробили дуже мало для ліквідації причин, а найбільш вірогідні політичні результати ще більше погіршать ситуацію. У сфері продовольства деякі уряди, які перебувають під серйозним тиском щодо спроможності прогнати своє населення, запроваджують торговельний і ціновий контроль, який робить дефіцит ще гострішим. У сфері енергетики найбільше вражає те, що уряди – зокрема Сполучених Штатів, найбільшого споживача енергії в світі – дуже мало роблять для того, щоб змусити споживачів бути економнішими.

Для того щоб накреслити шляхи долання цих двох одночасних криз, необхідно спочатку з'ясувати, як світ опинився у такому становищі. Високі ціни на нафту стали наслідком того, що нафта не є звичайним товаром. Велика кількість нафти споживається транспортом, де вона високо цінується за свою високу енергоємність і те, що цю рідину легко перевозити і зберігати. Транспортні системи не дуже реагують на підвищення цін на нафту, бо в них немає

реальних альтернатив. Тому попит продовжує збільшуватись попри зростання цін на нафту. (З часом споживачі зрозуміють, що дешевше економити паливе і це дещо пом'якшить попит. Авіакомпанії і автомобілісти, наприклад, зараз купують більш ефективне обладнання, яке зменшить споживання нафти коли поширяться використання цих машин).

Постачання нафти ще більш спотворене, оскільки численні запаси нафти контролюють державні компанії, які не реагують на попит, тобто, вони не збільшують автоматично обсяги виробництва із зростанням цін. Деякі з цих компаній та урядів-власників задовольняються лише додатковими прибутками від високих цін. Вони мають слабкі стимули до накопичення ще більшої кількості грошей, оскільки їм важко інвестувати і витратити навіть те, що вони вже мають. Частково це пояснює, чому Саудівська Аравія і Катар, серед багатьох інших, оголосили про уповільнення або припинення розширення проектів.

Інші, вражені «прокляттям ресурсів», із здивуванням з'ясовують, що виробництво фактично зменшується, коли надходить більше грошей. Чому? Тому, що політики полюють на гроші і таким чином підривають ділове середовище, необхідне для довгострокових інвестицій. Тому в Росії і Венесуелі виробництво падає, попри те, що ці країни багаті на ресурси.

Ось чому сьогодні ціни такі високі: більш висока вартість нафти не дуже впливає на попит, а в деяких країнах фактично стримує пропозицію.

Девід Віктор є професором права і директором Стенфордської програми енергетики і сталого розвитку. Він також є ад'юнктом-старшим науковим співробітником Ради закордонних зв'язків.

Якщо подивитись глобально, криві попиту і пропозиції майже вертикальні, тому невеликі зсуви призводять до великих цінових коливань. (Приватні гроші підсилюють ці фундаментальні сили, не в останню чергу тому, що нафтові і харчові товари зараз є рушіями інвестицій – бо інші ринки не дають гарних результатів і, за умов прогнозування підвищення товарних цін, ці інвестиції поспішають прийти).

Важче пояснити зростання цін на харчі. Численні аналітики вказують на високі ціни на енергію, оскільки деякі харчові культури перетворені на технічні, з яких виробляють біопаливо – зокрема, кукурудза і цукор на етанол (який додається до бензину) і соя, з якої виробляють біодизель. Вплив на ціну харчових продуктів є наслідком перетворення зернових на біопаливо, а також появи потужних стимулів до переходу від вирощування харчової продукції на більш прибуткове біопаливо.

Хоча це і популярне пояснення, бо легко вказати пальцем на простого злодія – ринок енергії – справжній вплив цін на нафту і біопаливо на вартість продуктів харчування важко виявити і він вірогідно не є вирішальним. Деталі можуть бути різними залежно від харчової культури, але ретельне дослідження вказує на те, що вірогідно лише від 10 до 30 відсотків нинішнього зростання цін на харчові товари викликане інвестиціями у біопаливо.

Вплив на ціни харчової продукції навряд чи може бути достатньо вагомою причиною для того, щоб переосмислювати інвестиції у виробництво біопалива. Одні з найбільш популярних видів біопалива – а саме, етанол, що виробляється зі звичайної кукурудзи, а також біодизель із соняшникового насіння – є досить затратними способами відмовитись від нафтової залежності, не дуже допомагають у боротьбі із глобальним потеплінням і сильно впливають на екологію.

Енергетична і харчова кризи зв'язані в основному не через біопаливо. Попит на пальне і харчі зростає паралельно – особливо із зростанням гігантських азіатських економік у Китаї та Індії. Постачання також обмежується і уповільнюється силами, які діють у тандемі. Одномоментні чинники, які стримують постачання, призводять до того, що і так вже перевантажені ринки харчових і нафтопродуктів впадають у хаос. Посухи в Австралії, наприклад, підірвали світове постачання деяких харчових культур. Дефіцит кваліфікованих інженерів і бурових вишок ускладнює здатність постачальників нафти реагувати через розробку і експлуатацію нових родовищ.

Деякі з цих «одномоментних» чинників можуть стати постійними. Кліматичні зміни можуть дуже сильно вдарити по сільськогосподарському виробництву протягом наступних десятиліть (принаймні доки фермери не знайдуть способи підвищити продуктивність); вузький ринок інженерної справи і важкого обладнання у передбачуваному майбутньому не стане ширшим.

В теорії подвійна криза харчових продуктів і пального пропонує величезні можливості для реформування. Більш високі ціни на харчі підвищують доходи фермерів, які часто є найбільш потужною силою, яка блокує розумні реформи в сфері сільськогосподарської політики. Але на практиці жоден із впливових урядів не скористався цією можливістю для серйозних реформ.

Наприклад, Сполучені Штати тільки тепер переглядають свою сільськогосподарську політику, за якої фермери отримують спотворені субсидії, попри те, що фермерам, за часів нашого покоління, ця манна небесна ніколи не була так непотрібна, як тепер. Основні спотворені програми підтримки фермерства в Європі і Японії також мало змінились.

У деяких випадках уряди роблять речі, які фактично погіршують становище фермерів. Наприклад, Індія заборонила експорт рису, що знизить ціну, яку отримують виробники рису, і підірве стимул до збільшення виробництва. Єдиний реальний шлях забезпечення харчової безпеки полягає в тому, щоб дозволити фермерам і споживачам взаємодіяти зі світовим ринком, який пропонує найбільш різноманітні джерела постачання.

В енергетиці високі ціни є потужним стимулом до енергозбереження. Але багато урядів усе ще ігнорують ці ринкові сили. Численні найбагатші на нафту країни встановлюють ціни на нафтопродукти значно нижчі за світові ринкові, як це робить Іран і більшість країн Перської затоки. (Це, сукупно з високим рівнем багатства, пояснює, чому країни, багаті на нафту, є найбільшими споживачами нафти). Китай певною мірою регулює ціни на нафту і більш міцною рукою контролює ціни на електроенергію, що частково пояснює відключення електроенергії, які мали місце на початку цього року. Виробники електроенергії зіткнулись з високими цінами на вугілля, але не можуть перекласти додаткові видатки на споживачів; їм довелося скоротити свої запаси вугілля, що робить їх більш вразливими до перебоїв у постачанні – як це відбулось, коли снігові замети викликали хаос на залізниці країни.

Вирішення цих проблем вимагає розв'язання фундаментальних питань, а тяжка правда щодо харчових продуктів і енергії полягає в тому, що, частково внаслідок глобалізації, західні уряди не мають значного прямого впливу.

У продовольчій сфері їх політика впливає як на пропозицію, так і на попит, але в міру глобалізації жоден уряд самостійно не може зробити вирішального впливу. Уряди можуть певною мірою впливати на попит на продукти харчування, але набагато більш потужним важелем у світі є збільшення пропозиції за рахунок більш врожайних культур.

У нафтовій сфері західні уряди відомі своїм слабким впливом на пропозицію, хоча, як великі споживачі, вони можуть потужно впливати на попит. Але зміна попиту вимагає зміни підходів до споживання енергії в національній економіці, а такі зміни пов'язані з інноваціями і застосуванням нових технологій.

Один з ефективних засобів збільшення пропозиції харчових продуктів і зменшення попиту на нафту лежить у сфері нових технологій. Але прогресивна технологічна політика – одна з найважчих сфер для мобілізації зусиль уряду.

Технологія вимагає довгострокових інвестицій і терпіння. Результати непевні, найкращі інвестиції робляться в портфелях спритних менеджерів, які налаштовані на реалії ринку. Урядовим бюрократам, як правило, важко в цьому розібратись.

Замість цього, політики, яких поглинула криза, як у випадку нинішнього зростання цін на харчові продукти і нафту, хапаються за швидкі символічні рішення з передбачуваними результатами – вони запроваджують контроль над цінами, видають мандати своїм політичним фаворитам, таким як виробники біопалива, і запроваджують обмеження на торгівлю.

Непокоїть те, що фактичні інвестиції в технологію відстають від потреб в усуненні фундаментальних недоліків. Деякі західні уряди намагаються зменшити державні інвестиції у міжнародні інститути дослідження рослин, які фактично здійснили «зелену революцію» і найкраще підготовлені до того, щоб повторити цей успіх найближчими десятиріччями, якщо їх забезпечити необхідними ресурсами. Інвестиції у нові енергетичні технології, схоже, почали зростати після тривалого спаду з початку 1980-х років, але вони усе ще набагато менші за потрібні.

Приватні інвестиції дають надію в ряді сфер, таких як нові види біопалива і вдосконалені акумулятори, які дозволять перейти від використання нафтопродуктів на електроенергію в автомобілях майбутнього.

Але в тих сферах, де найбільше потрібні державні інвестиції – такі як демонстрація сучасних вугільних станцій з низьким рівнем викидів, які будуть потрібні, якщо нові постачальники електроенергії хочуть уникати викидів шкідливого двоокису вуглецю, що є головною причиною глобального потепління – фактичний рівень інвестицій є мізерним. В усьому світі сьогоднішні урядові інвестиційні плани підтримують лише невеличку купку таких сучасних вугільних електростанцій, в той час як наступного десятиріччя знадобляться кілька десятків для впровадження потужного набору технологій.

Нинішні продуктова і нафтова кризи мають свій корінь у людській діяльності. Вони є результатом зростання попиту і обмеженої пропозиції. Їх розв'язання також залежить від людської винахідливості. Це вимагатиме від урядів набагато кращої організації – особливо у сфері інвестування у нові технології.

Чорногорія, НАТО та безпека молодій держави

Чорногорія є однією з наймолодших держав Європи. Одне з перших питань, що постало перед цією країною, полягало у тому, чи мати їй свої збройні сили, і в який спосіб можна цього досягти. Міністр оборони Чорногорії розповідає про те, як розгортався цей процес, і як до цього залучилася НАТО.

Внаслідок проведеного референдуму у травні 2006 року Чорногорія відновила свою незалежність, яку вона раніше здобула під час Берлінського конгресу 1878 року.

Слід віддати належне народам та урядам Чорногорії й Сербії, що процес відновлення незалежності у Чорногорії відбувся без насильства. Цілком природним для подій такого масштабу є те, що вони супроводжуються сильними емоціями. Однак ми пишаємося тим, що ці емоції не переросли у конфлікт, і ми переконані, що нові відносини між нашими країнами будуть поглиблюватися й процвітати.

Як це добре розуміють багато країн – членів НАТО та країн-партнерів, нова незалежна держава наражається на численні виклики, багато з яких стають очевидними лише в процесі державотворення.

Одне з головних рішень, яке прийняв уряд Чорногорії у 2006 році, полягало у тому, мати чи не мати країні власні збройні сили. Чорногорія – це країна з населенням в 700 тисяч, економіка якої, хоч і з певним напруженням, але стабільно зростає, і у неї не існує неминучої зовнішньої загрози. А тому цілком природно постало питання, чи є тоді потреба мати власні збройні сили і чи може країна собі це дозволити. Проте є серйозні підстави вважати, що безпека й стабільність у нашому регіоні залишаються нестабільними, хоча водночас існує переконання у тому, що надійна безпека й стабільність є цілком досяжним завданням.

Багато людей в урядових колах та у суспільстві загалом вважають, що Чорногорія не повинна будувати свою безпеку за рахунок інших, а навпаки, ця країна має зробити свій гідний внесок у зміцнення безпеки й стабільності як у своєму регіоні, так і поза його межами. Якщо маєш вигоду від колективної безпеки, то мусиш робити свій внесок у її забезпечення. Якщо живеш у безпечному домі, то мусиш сплачувати квартирну плату й розраховуватися за комунальні послуги.

Боро Вучініч під час засідання у штаб-квартирі НАТО.

У розвиток цієї ідеї було прийнято рішення про те, що оборонне відомство Чорногорії повинно забезпечити не лише ту складову, що відповідатиме за виконання завдань національної оборони та реагування на кризи, але й налагодить оборонне співробітництво у своєму регіоні та поза його межами, що сприятиме зміцненню миру й стабільності.

Було б нещиро з боку будь-якого уряду та суперечило б реальності говорити про те, що рішення створити оборонне відомство зі скромними збройними силами (чисельністю всього лише у 2400 одиниць особового складу), приймалося на основі консенсусу. Але так чи інакше рішення було прийняте під впливом натхнення від тих успіхів, яких досягли країни – члени НАТО у своєму оборонному співробітництві впродовж багатьох десятиліть. Було поставлено за мету вивчити їхні успіхи та зробити свій внесок у примноження цих досягнень.

Боро Вучініч є міністром оборони Чорногорії.

Кінцевий підсумок: обговорення, услід за якими було прийнято рішення і проведено заходи, сприяли створенню у Чорногорії своїх нових збройних сил.

У період, що настав після проведення референдуму, декілька старших військових офіцерів, колишніх військовослужбовців Збройних сил Союзної Республіки Сербії та Чорногорії, розпочали виконувати завдання зі створення Збройних сил Чорногорії. До листопада 2006 року Чорногорія зуміла створити своє перше Міністерство оборони (МО).

Міноборони було створено по суті з чистого аркуша паперу. Це потребувало створення усієї суттєво важливої правової та регуляторної бази, системи оборонного планування й фінансування, а також розробки пов'язаних з цим підходів та процедур.

Термін «оборонна реформа» став настільки звичним, що майже усі вживають його, посилаючись на наше Міністерство оборони, хоча насправді у Чорногорії Міноборони «формується», а не «реформується».

Це не зовсім так, коли йдеться про військових. Всередині військового компоненту реформи здійснюються постійно і паралельно зі створенням збройних сил. Багато регуляторних норм, систем та підходів у збройних силах базуються на усьому тому, що застосовувалося у Союзній Республіці Сербії й Чорногорії. Наші збройні сили глибоко залучені до процесу адаптації цих успадкованих нами систем та здійснення переходу до найкращих зразків демократичної практики.

У той час як розгортається процес розбудови професійних збройних сил, ми вже починаємо бачити результати в плані зростання компетентності керівництва, підвищення ефективності військової підготовки та морально-бойового духу нашого війська. Наші

збройні сили дедалі більше пишаються своїми досягненнями, так само як пишається своїми збройними силами наше суспільство. Ми очікуємо на те, що ця тенденція зберігатиметься в міру зростання нашого залучення до програми «Партнерство заради миру», а також завдяки допомозі з боку НАТО та інших міжнародних партнерів.

Ми також розуміємо, що успіх будь-якої організації залежить в першу чергу від її людей. У нашому Міноборони працює багато молодих людей, і майже усі вони гарно володіють англійською мовою. Ми також у максимально найліпший спосіб використовуємо наших військових, залучаючи до служби у штаті Міноборони багато досвідчених офіцерів. Там вони не тільки виконують свої функціональні обов'язки, а й допомагають тим штатним працівникам, які раніше не мали справи з оборонним відомством.

Запровадження демократичного контролю за збройними силами і втілення найкращих зразків демократичної практики у міністерстві здійснюється за принципом взаємного доповнення.

На початку цього року Міноборони представило свій перший річний звіт до парламенту країни, у якому ретельно проаналізувало усі заходи, проведені міністерством протягом першого року свого існування. Міноборони продовжує виступати з новими ініціативами, зокрема щодо створення дієвих механізмів для посилення спілкування між Міністерством оборони та парламентом на регулярній основі.

Так само як Міністерству оборони необхідно знати й реагувати на інформаційні запити парламенту, то останньому теж не менш важливо якомога більше знати про оборонне відомство: куди ми рухаємося, як ми збираємося дістатися туди, які для цього необхідні ресурси і навіщо. Наші ініціативи розраховані на те, щоб задовольнити обидві потреби.

Щоб підняти рівень підтримки членства Чорногорії у НАТО серед населення країни, наприкінці 2007 року було розроблено Стратегію налагодження комунікації, спрямовану на інформування громадськості щодо того, скільки коштуватиме членство у НАТО, і яку вигоду ми від цього отримаємо. Ми вже бачимо успішні результати від проведення заходів, пов'язаних з цією стратегією, і нарощуємо зусилля у цій надзвичайно важливій сфері.

Уряд Чорногорії ще на зорі незалежності країни вирішив долучитися до тих зусиль, що спрямовані на вироблення тривких підходів до викликів безпеки у самій Чорногорії, в регіоні та за його межами, та у тій мірі, наскільки це дозволятимуть ресурси.

Нам також стало зрозумілим, що всередині НАТО країни-члени співпрацюють, об'єднують ресурси та розробляють політику шляхом консенсусу задля зміцнення безпеки усіх своїх країн-членів. Наше рішення щодо прагнення отримати запрошення до участі у програмі ПЗМ, а в кінцевому підсумку набути цілковитого членства у НАТО, не було несподіваним чи поспішним.

Ми усі добре знали про те, який внесок зробив Альянс у зміцнення миру, безпеки, стабільності й процвітання у Західній Європі. Ми також знали про те, що попри багато серйозних розбіжностей, які виникали між країнами – членами НАТО впродовж багатьох років, були знайдені компроміси й розв'язані суперечності. Схоже, що цей процес зміцнив колективну безпеку й оборону.

Ми також побачили, що безпека й стабільність забезпечували необхідну базу для економічного розвитку, для зростання іноземних і внутрішніх інвестицій та для постійного поліпшення добробуту у країнах – членах НАТО.

Уряд Чорногорії хоче кращого майбутнього для свого народу. Він хоче мати таке майбутнє, яке забезпечило б мир, безпеку й стабільність і поліпшило рівень соціально-економічного розвитку. Ми ще не до кінця знаємо усі деталі стосовно того, скільки нам коштуватиме членство у НАТО, але ми з болем усвідомлюємо, якою ціною нам обійшлася відсутність безпеки, нестабільність та спустошення, що залишила після себе війна у нашому регіоні. Ми зробимо усе для того, щоб більше ніколи наш народ не постраждав від такого безсилля.

Коли йдеться про безпеку й стабільність, то ми свідомі того, що у нашому регіоні небезпека ще залишається. Але разом з усіма іншими однодумцями з нашого регіону ми відчуваємо, що найбільш надійний шлях пролягає через членство у НАТО.

Саміт НАТО у Бухаресті у квітні 2008 року став позитивною віхою для Чорногорії у її пошуках миру й стабільності в регіоні. Нам приємно, що керівництво НАТО визнає успіхи, яких досягла Чорногорія у програмі «Партнерство заради миру».

ПЗМ надала Чорногорії можливість скористатися майже двадцятирічним досвідом НАТО в плані надання допомоги тим країнам, що здійснювали перехід до демократичної системи правління, у тому числі досвідом країн – членів НАТО та країн ПЗМ. Уроки, які ми винесли з цього процесу, мали неоціненну користь для Чорногорії в плані зосередження її зусиль не лише на проведенні тих реформ, що зараз здійснюються у військовій сфері, а й у розбудові нашого нового Міністерства оборони.

Готовність з боку НАТО та країн – членів Альянсу, а також з боку країн – учасниць програми ПЗМ, надати допомогу Чорногорії у справжній партнерський спосіб, є самою суттю того успіху, якого досягнув Альянс. Наш виклик полягає у тому, щоб ефективно впоратися з цією допомогою відповідно до наших пріоритетів і не перевищити спроможність наших кадрів поглинути цю допомогу.

Ми не плакаємо ілюзій. Завдання, що чекають на нас, не можуть бути легко й швидко виконані.

Але ми рішуче налаштовані на виконання цих завдань і сповнені твердих переконань у тому, що, попри невеликі масштаби нашої країни, Чорногорія володіє необхідним потенціалом для того, щоб зробити свій внесок, і ми маємо намір використати цей потенціал для досягнення позитивних зрушень.

НАТО після Бухареста

У цій брошурі представлено огляд рішень, прийнятих під час саміту НАТО, що проходив у Бухаресті, Румунія, з 2 по 4 квітня 2008 року.

НАТО проти тероризму

Цей репортаж дозволить вам побачити та почути людей, які щодня борються з тероризмом. Поміж них є не тільки солдати, але й науковці, розвідники, політики та чиновники. Вони уособлюють одну з багатьох відповідей НАТО тероризму. Фільм можна подивитись у режимі он-лайн або замовити диск DVD через електронну книгарню: www.nato.int/ebookshop/ukr

Віртуальна виставка НАТО

Виставка висвітлює роль НАТО у реагуванні на існуючі та виникаючі загрози безпеці. За допомогою інтерактивних відеоматеріалів та фотографій виставка розповідає про поточні операції, потенціал та партнерства Північноатлантичного союзу. Віртуальну версію виставки можна подивитись в Інтернеті: <http://193.219.98.16/buc2008/start.html>

НОВИНИНАТО 2/08

«Новини НАТО» — це збірка матеріалів з теми відносин Україна — НАТО, що друкувались на веб-сайті НАТО, а також статей з електронного часопису «НАТО Ревю». Їх зміст не обов'язково представляє офіційну позицію або політику НАТО загалом чи урядів окремих країн-членів. У друкованому вигляді цей інформаційний бюлетень виходить двічі на рік.

На розсил новин щодо співпраці Україна — НАТО та подій в НАТО українською мовою можна підписатись через:

www.nato.int/ebookshop/ukr

Також на веб-сайті НАТО ви знайдете:

- Останні матеріали та хроніку відносин Україна — НАТО за посиланням: www.nato.int/ukraine
- Інформацію про НАТО за посиланням: www.nato.int/home-ukr.htm

Інформаційний бюлетень та інші публікації НАТО містяться в електронному форматі на веб-сторінці НАТО. Їх можна також отримати в Центрі інформації та документації НАТО в Україні за адресою:

Україна, Київ, 04119, вул. Мельникова 36/1

Тел.: (380 – 44) 482 – 0616/17

Факс: (380 – 44) 482 – 0622

Ел. пошта: nidc@ukrpack.net

Веб-сайт: www.nato.int/nidc

Видається Відділом громадської дипломатії штаб-квартири НАТО

В-1110, Брюссель, Бельгія

© НАТО